

Pon, 19-9-2022, 09:20:27

Komentirajte

Telefon

Radi dogovora o priložima, Portal je moguće kontaktirati putem Davora Dijanovića, radnim danom od 17 do 19 sati na broj +385-95-909-7746.

Jakne za sve vreme...

Factcool

-50%

Men's pants
DERRY

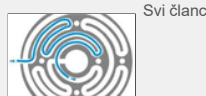
459 kn

Kupite

Poveznice

Snalaženje

Svi članci smješteni ovisno o sadržaju po rubrikama. Njima se pristupa preko glavnoga izbornika na [vrhu stranice](#). Ako se članci ne mogu tako naći, i tekst i slike na Portalu mogu se pretraživati i preko [Googlea](#) uz upit (upit treba upisati bez navodnika): „traženi pojam site:hkv.hr“.

Administriranje

Odjava

Davor Dijanović

Fragmenti hrvatske zbilje

Vjerski prijevori Kijeva i Moskve

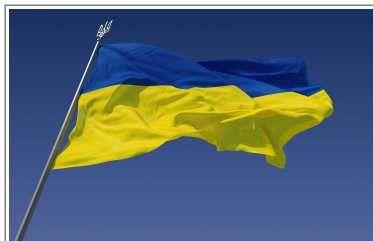
Objavljeno: 13. rujna 2022.

13 komentara

Agresija Ruske Federacije na Ukrajinu: Povijesni, geopolitički i sigurnosni aspekti (IV.)

U listopadu 2018. godine Carigradska patrijaršija (Vaseljenski ili Ekumenski carigradski patrijarhat) priznala je neovisnost Ukrajinske pravoslavne crkve (UPC). Posve očekivano, u ukrajinskim političkim i medijskim krugovima ova je odluka bila pozdravljena s velikim odobravanjem. Isticalo se kako je nanesen „ozbiljan udarac“ utjecaju Moskve u zemlji i kako je nakon 332 godine prekinuto rusko vjersko tutorstvo u Moskvi.

U Rusiji su priznanje autokefalnosti Ukrajinske pravoslavne crkve protumačili kao legalizaciju crkvenog raskola, tj. legalizaciju „otpadnika iz Kijeva“. Ruska pravoslavna crkva (RPC) upozorila je i na moguće nemire u Ukrajini jer su pojedini crkveni dužnosnici vjerni Moskvi pozvali vjernike da budu spremni braniti crkve i manastire. Za Ukrajince odluka o autokefalnosti UPC-a predstavlja akt osamostalivanja od Moskve, dok Rusi carigradskog patrijarha optužuju za potpuno podčinjavanje NATO-u i interesima Zapada.

Carigradska patrijaršija najstarija je pravoslavna crkva, carigradski patrijarh prvi je po časti među pravoslavnim episkopima kao svepravoslavni biskup (primus inter pares) i na neki način ima ulogu glasnogovornika pravoslavlja. Međutim, Moskovska patrijaršija je najmoćnija i ima najveći broj vjernika. Jasno je bilo već 2018. kako se radi o sukobu koji će duboko podijeliti pravoslavni svijet i imati ozbiljne vjersko-političke reperkusije.

Sinod Ruske pravoslavne crkve ubrzo je donio odluku o prekidu odnosa s Vaseljenskom patrijaršijom. Ruski svećenici, episkopi i vjernici, odluka je RPC-a, više se ne smiju pričlašćivati u hramovima Carigradske patrijaršije, a to znači da ni na Svetog gori više ne mogu služiti mise sa svećentvom Carigradske patrijaršije, a vjernici se ne mogu pričlašćivati u tamošnjim crkvama na Atosu. Sveta gora Atos administrativno pripada Vaseljenskoj patrijaršiji, a tamo se nalazi ruski pravoslavni manastir Sveti Pantelejmon, ali i druge svetinje koje posjećuju ruski vjernici.

Vjerske zajednice u Ukrajini

Vjerska situacija u Ukrajini za površne je promatrače prilično komplicirana. U Ukrajini sve do pred koju godinu mogli smo govoriti o sljedećim vjerskim zajednicama: 1. Ukrajinska Grkokatolička Crkva, 2. Rimokatolička Crkva (oko 1,5 mil. vjernika, a okuplja uglavnom ukrajinske Poljake), 3. Ukrajinska Pravoslavna Crkva – Kijevski Patrijarhat, 4. Ukrajinska autokefalna pravoslavna crkva, 5. Ukrajinska pravoslavna crkva – Moskovski patrijarhat, 6. vjerska organizacija muslimana, 7. Židovski nadbinaštvo sa Solomonovim sveučilištem i sjedištem u Kijevu, 8. protestanske zajednice.

Najveći broj vjernika u Ukrajini pripada pravoslavlju. Kijev je bez ikakve dvojbe kolijevka pravoslavlja među slavenskim narodima s obzirom na to da je ovdje još u 9. stoljeću formirana „Kijevska crkva“. Prostor današnje Ukrajine uvijek je bio mjesto sudara Istoka i Zapada. Nakon velikog raskola 1054. dio ukrajinske crkve ostaje vjeran Rimu, a njezini nadbiskupi sudjeluju na općim saborima Katoličke Crkve. Kijevska mitropolija je 1596. zatražila da papa postane poglavar katolika istočnog obreda, a taj je konkordat, kojim nastaje Ukrajinska Grkokatolička Crkva, kasnije nazvan Brestska crkvena unija. Ukrajinska Grkokatolička Crkva, koja uglavnom djeluje na zapadu zemlje, koja je odigrala veliku ulogu u očuvanju ukrajinskog jezika. Sovjetska vlada je 1948. Ukrajinsku Grkokatoličku Crkvu pripojila Ruskoj Pravoslavnoj Crkvi. Streljani su vladike, ali i svećenici koji su odbili jurisdikciju moskovskog patrijarha.

Iako je Kijev bio središta kršćanskog života, u okviru kasnijih ideja o „Moskvi kao trećem Rimu“ crkveno sjedište prenosi se iz Kijeva u Moskvu. Ukrajinski pravoslavni vjernici time gube samostalnost, n govori se više o „Kijevskoj crkvi“, nego o Ruskoj pravoslavnoj crkvi, a ukrajinski vjernici su podvrgnuti rusifikaciji. Nakon svršetka Prvoga svjetskog rata Ukrajinci su pokušali obnoviti autokefalnost osnivanjem Ukrajinske pravoslavne crkve, no boljševici su nakon preuzimanja vlasti uništili ovu crkvu koja odlazi u ilegalu.

Godine 1990. kijevski mitropolit Ruske pravoslavne Crkve, vladika Filaret (kasniji patrijarh Ukrajinske pravoslavne crkve Kijevskog patrijarhata) uputio je poziv svim ukrajinskim vladikama, poglavarima samostana i svećenicima na

HR kalendar

- 18. rujna 1895. rođen Ivo Tijardović
- 18. rujna 1930. rođen Vlado Gotovac
- 18. rujna 1942. umro Čiro Truhelka
- 18. rujna 1991. – ratna zbiljanja
- 18. rujna 1993. – ratna zbiljanja
- 19. rujna 1850. rođen Mate Meršić Miloradić
- 19. rujna 1991. – ratna zbiljanja
- 19. rujna 1992. – ratna zbiljanja

Pretraži hkv.hr

POBOLJŠAO Google

Kontakti

KONTAKTI

Telefon Tajništva
+385 (0)91/728-7044

Elektronička pošta Tajništva
tajnistvo@hkv.hr

Elektronička pošta Uredništva
urednistvo@hkv.hr

skupštinu nacionaln. Izdvojeno rkvu. Tamo je predloženo osnivanje Ukrajinske pravoslavne crkve za vjernike ukrajinske patrijarh Ruske pravoslavne crkve odbio je ovaj prijedlog i zabranio vladikama sudjelovanje u formiranju Ukrajinske pravoslavne crkve, bez obzira što su Ukrajinci. Kako bi zburnio javnost Aleksej se poslužio lukavošću pa je kijevsku metropoliju Ruske pravoslavne crkve preimenovala u „Ukrajinska pravoslavna crkva“ na čelu koje je mitropolit odan Moskvi. Podvala je uspjela pa većina vladika i svećenika nije pristupilo „nacionalnoj“ crkvi, a moskovski patrijarh uspio je od vlade prvog predsjednika Leonida Kravčuka za svoju crkvu osvojiti središta pravoslavlja u Ukrajini – Kijivsko-pečersku lauru (lavru) i Počajivsku lauru. Prva se nalazi u Kijevu, a druga duboko u prostoru grkokatoličke zapadne Ukrajine.

Dvije pravoslavne crkve

Tako su se, nakon osamostaljenja Ukrajine, pojavile dvije „Ukrajinske pravoslavne crkve“, jedna nacionalna, a druga proruska sastavljena mahom od Rusa i manje od proruskih Ukrajinaca. Kako bi se mogle razlikovati uvedeni su nazivi: Ukrajinska Pravoslavna Crkva – Kijevski patrijarhat i Ukrajinska pravoslavna Crkva – Moskovski patrijarhat.

Ukrajinska pravoslavna crkva Kijevske patrijaršije ima najveći broj vjernika, njih oko 14 milijuna. Ukrajinska pravoslavna crkva Moskovskog patrijarha ima oko 9 milijuna vjernika, no procjene govore da broj vjernika pada. Središte Ukrajinske pravoslavne crkve Kijevske patrijaršije nalazi se u Katedrali sv. Vladimira (Volodimira) u Kijevu. Od 1995. godine na čelu je bio već spomenuti patrijarh Filaret koji je 1997. ekskomuniciran iz Ruske pravoslavne crkve. Središte Ukrajinske pravoslavne crkve Moskovske patrijaršije nalazi se u Kijevsko-pečerskoj lavri, u gradu Kijevu. Na njezinu je čelu od 1992. Mitropolit Volodimir, a nakon njegove smrti 2014. Onufrije.

Osim toga, tu je i Ukrajinska autokefalna pravoslavna Crkva. Već je spomenuto da je osnovana nakon Prvog svjetskog rata (1921. u Kijevu), no nakon dolaska na vlast boljševika ova je crkva u Ukrajini uništena, a središte je premješteno u Sjevernu Ameriku i neke europske zemlje gdje je boravila ukrajinska emigracija. Središte Ukrajinske autokefalne pravoslavne crkve nalazi se u Kijevu u Crkvi Sv. Andrije. Na njezinu je čelu mitropolit Epifanij. Ukrajinska autokefalna pravoslavna crkva ističe argument da je 1686. godine Carigradska patrijaršija pod turskim okupacijskim pritiskom nelegalno prepustila svoju nadležnost nad Ukrajinskom crkvom u Kijevu mlađoj Moskovskoj patrijaršiji odnosno danas Ruskoj pravoslavnoj crkvi te zagovara jedinstvo tri Ukrajinske pravoslavne crkve pod njezinim vodstvom.

Patrijarh Filaret i patrijarh Ukrajinske autokefalne crkve Vladimir (povratnik iz emigracije) kroz godine rada uspjeli su dobiti svećenike, posvetiti vladike, otvoriti nove manastire i širiti utjecaj u puku. Moskovski patrijarh kroz cijelo ih je vrijeme nazivao „rakosnicima“, a sprečavao je i sazivanje Vaseljenskog Sabora na kojemu bi se kanonski utvrdila autokefalnost Ukrajinske pravoslavne crkve.

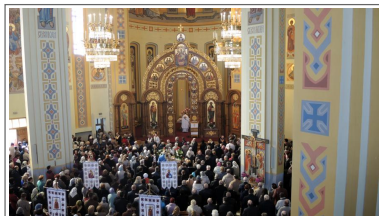
Ipak, kako je uvodno istaknuto, vaseljenski patrijarh Bartolomej je promijenio situaciju i nakon 30 godina neizvjesnosti, unatoč žestokom protivljenju Moskovskog patrijarhata, prekinuo vezu Ukrajinske crkve s Moskvom i dao joj autokefalnost mimo Vaseljenskog Sabora. Ukinuta je odluka iz 1686. prema kojoj je Kijevska mitropolija predana Moskovskoj patrijaršiji.

Sabor ujedinjenja izglasao je ujedinjenje svih postojećih ukrajinskih pravoslavnih glavnih jurisdikcija: Ukrajinske pravoslavne crkve – Kijevskog patrijarhata, Ukrajinske autokefalne pravoslavne crkve, ali i dijela Ukrajinske pravoslavne crkve Moskovskog patrijarhata. Sabor ujedinjenja izabrao je Epifanija Dumenka – prethodnog mitropolita Perejaslav-Hmeljnickog i Bile Cerkve za svog poglavara, mitropolita Kijeva i cijele Ukrajine. Ukrajinska autokefalna pravoslavna crkva sada je autokefalna, ali bez vlastitog patrijarha, jer do daljnjega tu ulogu preuzima Vaseljenski patrijarh. Službeni naziv ujedinjene crkve je: Pravoslavna crkva u Ukrajini i ona je trenutno jedina legalna pravoslavna crkva na prostoru Ukrajine.

Dakako, odnos Pravoslavne crkve u Ukrajini i Ruske pravoslavne crkve na čelu s patrijarhom Kirilom posve je različit u odnosu na rusku agresiju na Ukrajinu. Patrijarh Kiril rat prikazuje kao legitiman otpor zapadnim vrijednostima i nacizmu. Tek manji dio svećenika Ruske pravoslavne crkve je osudio agresiju. Onufrije nije jasno osudio rusku agresiju.

Grkokatolička Crkva

Na kraju treba spomenuti i veliku važnost Grkokatoličke Crkve. Svećenik Ukrajinske grkokatoličke crkve i medijski djelatnik Orest Wilczynski u razgovoru za portal Bitno ističe da se Ukrajinska Grkokatolička Crkva smatra izravnom sljednicom srednjovjekovne crkve osnovane u Kijevskoj Rusi 988. godine. Pod izravnom je upravom Vatikana, gdje ima i svoj ured, a predsjedja joj nadbiskup Svjatoslav Ševčuk. Ukrajinska Grkokatolička Crkva broji u Ukrajini oko 6 milijuna vjernika, a izvan zemlje prema procjenama još oko tri milijuna.

Wilczynski u spomenutom razgovoru dodaje da su od početka nove ukrajinske revolucije koja se kolokvijalno naziva Majdan katolici bili njezin najaktivniji dio. Tu je jedan od razloga neprijateljstva Janukovičeva režima prema katolicima. I ranije, za vrijeme drugog predsjedničkog mandata Leonida Kučme katolici u Ukrajini su prešutno

tretrirani kao građani drugog reda. Nešto je bolja situacija bila za vrijeme Viktora Juščenka čija je žena deklarirana grkokatolkinja.

Odmah nakon dolaska Janukoviča na vlast, pripovijeda Wilczynski u razgovoru, buknuo je prvi skandal. „Ukrajinska služba sigurnosti – SBU napravila je pokušaj vrbovanja vič. Borysa Gudziaka rektora Katoličkog sveučilišta u Lavovu, vršeći na njega pritisak. U čitavu se situaciju uplela američka ambasada te je skandal podignut na međunarodnu razinu. Nakon toga su uslijedile razne neugodnosti. Katolicima se ometalo dobivanje zemljišta za izgradnju crkava, samostana, pastoralnih centara. Nastali su problemi s pastoralom vojnika. Zaustavljeno je vraćanje crkvi, koje je država otela tijekom komunističkih progona. Počeli su teroristički napadi na svećenike, crkve, samostane diljem istočne Ukrajine. Kad su buknuli prosvjedi Janukovič je zatražio sastanak s nadbiskupom Ševčukom te ga je pokušao prisiliti da pozove ljude da se razidu, što je mons. Ševčuk odbio učiniti. Naime prema mišljenju Janukoviča, protesti su mogli prestati da je Crkva pozvala na njihovo obustavljanje. Ali umjesto toga i Biskupska konferencija Ukrajine i Sinoda Grkokatoličke Crkve zajedno su oštro osudili državno nasilje. Janukovič je bio bijesan. On nije bio naviknut da mu crkvenjaci kažu 'ne, ne možemo protiv svoje savjesti'. Onda je uslijedila državna prijetnja da će država staviti grkokatolice izvan zakona. Osim toga počeli su namješteni sudski procesi protiv svećenika“.

Situacija se za grkokatolike bitno popravila nakon Janukovičeve smjene.

Iz svega navedenog jasno je kako na političku situaciju u Ukrajini, ali i na odnose Kijeva i Moskve utječu i vjerski elementi, posebno s obzirom na prisutnost pravoslavlja u kojemu se često javlja etnofiletizam, tj. pomisao da je nacija iznad vjere. Dok Grkokatolička Crkva, ujedinjena Pravoslavna crkva u Ukrajini i druge manje zastupljene vjerske zajednice daju potporu ukrajinskoj samostalnosti i neovisnosti, Ruska pravoslavna crkva, koja u Ukrajini djeluje uz pomoć svoje filijale koja je ranije nazivana „Ukrajinska pravoslavna crkva – Moskovski patrijarhat“, na Ukrajinu gleda kao na teritorij koji državno-politički treba podvrgnuti Rusiji, a vjerski Ruskoj pravoslavnoj crkvi ne

priznajući dileme di **Izdvojeno** t Pravoslavne crkve u Ukrajini. Utjecaj Ruske pravoslavne crkve u Ukrajini opada, no nema tama i desetljećima koja su ispred nas i dalje očekuju vjerski prijevori na relaciji Kijeva i Moskve.

Davor Dijanović

Tekst je dio niza „Agresija Ruske Federacije na Ukrajinu: Povijesni, geopolitički i sigurnosni aspekti“, a objavljen je na Portalu HKV-a u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti u 2022. godini Agencije za elektroničke medije. Prenosjenje sadržaja dopušteno je uz objavu izvora i autorova imena.

Izvori

Duro Vidmarović: Moj kijevski dnevnik - 23. 3. 2014., 6. travnja 2014.

Duro Vidmarović: Pohvala jednom novinskom izdanju, 10. travnja 2022.

"Ukrajina – stoljeća borbe za slobodu", Večernji list – specijal, 2022.

Ekskluzivno - ukrajinski grkokatolički svećenik Orest Wilczynski (1): Život za Ukrajince pod Janukovičem bio je nepodnošljiv, morali smo se pobuniti, Bitno, 5. 3. 2014.

Davor Dijanović: Nalazimo se pred velikim raskolom u pravoslavnome svijetu, 17. 10. 2018.

Juraj Kolarić, Pravoslavni, Veritas, Zagreb, 1985.

Povezano

Agresija Ruske Federacije na Ukrajinu: Povijesni, geopolitički i sigurnosni aspekti (I.) - Od Kijevske Rus'i do moderne ukrajinske države: Stoljeća bremenite povijesti

Agresija Ruske Federacije na Ukrajinu: Povijesni, geopolitički i sigurnosni aspekti (II.) - Aneksija Krima i dezavuiranje ukrajinskog identiteta i državnosti

Agresija Ruske Federacije na Ukrajinu: Povijesni, geopolitički i sigurnosni aspekti (III.) - "Ruski svijet" i agresija Ruske Federacije na Ukrajinu

Agresija Ruske Federacije na Ukrajinu: Povijesni, geopolitički i sigurnosni aspekti (V.) - Implikacije ukrajinskog rata na hrvatsko sigurnosno okruženje

ALSO ON PORTAL HRVATSKOGA KULTURNOG VIJEĆA

<p>Milanović: Preglasavanje ...</p> <p>6 days ago • 1 comment</p> <p>Predsjednik Zoran Milanović u utorak je u Jajcu preglasavanje Hrvata na ...</p>	<p>Medved: Nemojmo javno raspravljati o ...</p> <p>2 days ago • 4 comments</p> <p>Potpredsjednik Vlade i ministar hrvatskih branitelja Tomo Medved pozvao je ...</p>	<p>M. Biočić: Urednicima TV kalendara HRT-a ...</p> <p>4 days ago • 25 comments</p> <p>Na TV kalendaru od 13. rujna 2022., opet ste (kao i 2021. g.) besramno ...</p>	<p>Dei Mir</p> <p>4 da</p> <p>Chr savv želi</p>
---	---	--	--